

EMAS a

ISO 14000

Nad rámec normy ISO 14001 – EMAS ako prémieový nástroj environmentálneho manažérstva

EMAS je najdôveryhodnejší a najsilnejší nástroj environmentálneho manažérstva na trhu, ktorý presahuje požiadavky medzinárodnej normy pre systém manažérstva environmentu ISO 14001.

Čím sa schéma EMAS odlišuje od ISO 14001?

Požiadavky na systém manažérstva environmentu vyplývajúce z normy ISO 14001 sú neoddeliteľnou súčasťou schémy EMAS (Príloha II). Avšak schéma EMAS zahŕňa aj ďalšie prvky na podporu organizácie pri zlepšovaní jej environmentálneho správania (Tabuľka 1).

Revízia normy ISO 14001 a EMAS

Viacero nových požiadaviek revidovanej normy 14001 z roku 2015 schéma EMAS zahŕňala. Niektoré nové požiadavky a zmeny musia organizácie EMAS zohľadniť:

1/ v environmentálnom preskúmaní

- Identifikovanie „vonkajších a vnútorných záležitostí“, ktoré môžu pozitívne alebo negatívne ovplyvniť systém manažérstva environmentu
- Identifikovanie zainteresovaných strán a určenie ich relevantných potrieb a očakávaní
- Zváženie perspektívy životného cyklu pri posudzovaní významu environmentálnych vplyvov
- Určenie rizík a príležitostí systému manažérstva environmentu

2/ pri implementácii systému manažérstva environmentu (vo väzbe na prvky normy)

- Pochopenie organizácie a jej súvislostí (4.1)
- Pochopenie potrieb a očakávaní zainteresovaných strán (4.2)
- Vodcovstvo a záväzok (5.1)
- Činnosti na riešenie rizík a príležitostí (6.1.1)
- Environmentálne aspekty (6.1.2)
- Preskúmanie manažmentom (9.3)

Jedinečné prvky EMAS po rozšírení ISO 14001:**Právna istota**

Dodržiavanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia pod dohľadom štátu.

Environmentálne správanie

Priamy záväzok neustále zlepšovať environmentálne správanie.

Transparentná komunikácia

Poskytovanie informácií širokej verejnosti prostredníctvom schváleného environmentálneho vyhlásenia.

Účast' zamestnancov

Hlavné ukazovatele environmentálneho správania zabezpečujúce viacročnú porovnateľnosť medzi jednotlivými organizáciami.

Spôľahlivosť a záväzok neustáleho zlepšovania

Overené informácie a registrácia verejným orgánom.

akreditovaným/licencovaným environmentálnym overovateľom.

Tabuľka 1: Hlavné rozdiely medzi EMAS a ISO 14001

Prvky	EMAS	ISO 14001
Právny status	Európska smernica (ES) č. 1221/2009	Medzinárodná obchodná norma podľa súkromného práva
Účast'	Dobrovoľná	Dobrovoľná
Geografický dosah	Globálne aplikovateľné	Globálne aplikovateľné
Zameranie a cieľ	Zameranie sa na neustále zlepšovanie environmentálneho správania organizácie	Zameranie na sústavné zlepšovanie systému manažérstva environmentu
Transparentnosť	- Vyžaduje sa otvorený dialóg s externými zainteresovanými stranami - Vyžaduje sa externé podávanie správ v podobe pravidelne zverejňovaných environmentálnych vyhlásení	- Nevyžaduje sa dialóg s externými zainteresovanými stranami - Nevyžaduje sa externé vykazovanie
Výnimka pre MSP	- Rozšírenie intervalov overovania z troch na štyri roky - Aktualizované environmentálne vyhlásenie musí byť overené iba raz za dva roky - Environmentálny overovateľ berie do úvahy špeciálne vlastnosti MSP	Nepredpokladá sa žiadna výnimka
Oficiálna registrácia orgánmi	- Verejne dostupný register záznamov každej organizácie - Každá registrovaná organizácia dostane registračné číslo	Neexistuje oficiálny register
Logo	Áno	Nie

Často kladené otázky:

1. Vedie registrácia v schéme EMAS k certifikátu ISO 14001?

Áno. Registrácia v EMAS potvrdzuje, že účastník schémy EMAS má systém manažérstva environmentu a spĺňa požiadavky normy ISO 14001. Požiadavky systému manažérstva environmentu podľa ISO 14001 sú neoddeliteľnou súčasťou EMAS. Environmentálny overovateľ je oprávnený vydať certifikát ISO 14001. Ak sa organizácia rozhodne prejsť z ISO 14001 na EMAS, audit bude sústredený na splnenie dodatočných požiadaviek schémy EMAS (Tabuľka 2).

2. Budú účastníci EMAS platiť dvakrát: za audit EMAS aj za audit ISO 14001?

EMAS zahŕňa všetky požiadavky normy ISO 14001. Oba systémy môžu byť validované a certifikované environmentálnym overovateľom súčasne. Tým vznikajú iba prípadné obmedzené dodatočné náklady.

3. Sú cykly overenia/certifikácie EMAS a ISO 14001 odlišné?

Nie. EMAS a ISO 14001 predpokladajú úplný audit na trojročnom základe. Navyše, environmentálne vyhlásenia EMAS musia byť overované raz ročne. Je však potrebné si uvedomiť, že cykly auditu EMAS a ISO 14001 sa líšia v prípade MSP, kedy EMAS poskytuje výnimku (predĺžené cykly auditu; článok 7 nariadenia). V dôsledku toho nemôže organizácia, ktorá má za cieľ udržať si certifikát ISO 14001 použiť revidované cykly auditov s najnovšou revíziou EMAS.

Ako sa presunúť od certifikátu ISO 14001 k schéme EMAS?

Hlavné kroky, ktoré potrebujú urobiť organizácie s certifikátom ISO 14001 sú uvedené ďalej (Tabuľka 2). Uvedené sú aj ďalšie prvky a úpravy v rámci konkrétnych krokov. Kroky označené červenou farbou sú dodatočné kroky, ktoré sú špecifické pre schému EMAS a nie sú zahrnuté v norme ISO 14001. Zelenou sú označené požiadavky schémy EMAS, ktoré musia splniť držiteľia certifikátu ISO 14001 aj uchádzači o EMAS.²

Tabuľka 2: Prechod od ISO 14001 k EMAS¹

Úvodné environmentálne preskúmanie EMAS vyžaduje úvodné environmentálne pre - skúmanie za účelom identifikácie významných environmentálnych aspektov . Preskúmanie je pre organizácie s certifikátom ISO 14001 nepovinné , keďže certifikát už berie do úvahy všetky aspekty uvedené v schéme EMAS Príloha I .
Environmentálna politika Environmentálna politika musí zahŕňať opatrenia za - bezpečujúce súlady s legislatívou a záväzok k neustálemu zlepšovaniu environmentálneho správania .
Plánovanie Dôkaz o súlade s legislatívou . V tomto kroku je potrebné uviesť všetky položky identifikované v environmentálnom preskúmaní (podľa schémy EMAS Príloha I).
Implementácia EMAS vyžaduje aktívne zapojenie zamestnancov do procesu zlepšovania environmentálneho správania. Dodávatelia a odberatelia by mali dodržiavať environmentálnu politiku organizácie. Vyžaduje sa otvorená komunikácia s externými zúčastnenými stranami .
Kontrola a nápravné opatrenia Kontrola dokumentov a návštevy na mieste musia byť vykonávané v súlade s požiadavkami EMAS. Kontrola zlepšenia environmentálneho správania sa vykonáva raz ročne.
Preskúmanie manažmentom relevantné informácie musia byť dostupné vrcholovému manažmentu .
Registrácia Registrácia musí byť vykonaná národným príslušným orgánom vo verejne prístupnom registri .
Environmentálne vyhlásenie EMAS vyžaduje environmentálne vyhlásenie , ktoré musí byť raz ročne externe overené a verejne dostupné .

¹ Prosím, berte na vedomie, že tento dokument poskytuje prehľad dodatočných krokov, ktoré by mali podstúpiť organizácie pri prechode z ISO 14001 na EMAS, ale nepredstavuje právnu záruku správnosti. Pri implementácii systému environmentálneho manažérstva podľa EMAS bude pre organizáciu s certifikátom ISO 14001 potrebné preskúmať individuálne predpoklady alebo požiadavky.

² Organizácie registrované v EMAS ako aj organizácie s certifikátom ISO 14001 musia zaviesť krok „plánovanie“. Avšak detaily zložiek v týchto krokoch sa líšia. Napríklad: „dôkaz o súlade s legislatívou“ je krok, ktorý musia podstúpiť aj organizácie registrované pre EMAS aj organizácie s certifikátom ISO 14001, avšak v oboch prípadoch sa detaily líšia.

Preklad a aktualizácia

Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP), 2018

Zdroj

Informačný list Európskej komisie: EMAS and ISO 14001: complementarities and differences (2011)

Toto nie je oficiálny preklad poskytovaný Európskou komisiou.

Reprodukcia je možná iba s uvedením zdroja.

Kontakt

Viac informácií nájdete na webových stránkach

www.emas.eu

www.emas.sk

alebo na

emashelpdesk@adelpi.de

emas@sazp.sk

Aktivita je realizovaná v rámci národného projektu

Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.